

Materieel strafrecht (B001632)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0

Studietijd 150 u

Aanbodsessies in academiejaar 2024-2025

A (semester 1)

Nederlands

Gent

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

De Bondt, Wendy

RE23

Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

[Bachelor of Science in de criminologische wetenschappen](#)

stptn

aanbodsessie

5

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Materieel strafrecht, Misdrijf, Strafbaarstelling, Strafrechtelijke verantwoordelijkheid, Sanctie, Straf, Strafwetboek, Beleidsadvies

Situering

Dit opleidingsonderdeel betreft (i) de historische en inhoudelijke grondslagen van het Belgische strafrecht en (ii) de toepassing door studenten van verworven theoretische kennis ter zake door het leren schrijven van een beleidsadvies. Het in eerdere opleidingsonderdelen verworven basisinzicht in de historiek en institutionele/inhoudelijke ontwikkeling op het niveau van het Europees en internationaal beleid inzake justitie, binnenlandse zaken en veiligheid, zal de studenten in staat stellen de Europese en internationale dimensie in dit opleidingsonderdeel beter te begrijpen. Dit opleidingsonderdeel geeft de nodige basis om nadien verdiepende opleidingsonderdelen met betrekking tot het bijzonder strafrecht te kunnen volgen.

Inhoud

ALGEMEEN

Historische en inhoudelijke grondslagen van het Belgische strafrecht (inclusief de invloed van internationale en Europese ontwikkelingen daarop) zoals vervat in Boek I van het Strafwetboek en verder uitgewerkt in Boek II van het Strafwetboek en in een aantal complementaire bijzondere wetten. Doorheen de verschillende delen zal ruime aandacht geschonken worden aan de mogelijk op til zijnde wijzigingen als gevolg van de globale herziening van het strafrecht.

De volgende delen komen achtereenvolgens aan bod:

DEEL 1 – INLEIDING

- historische ontwikkeling van het strafrecht en het strafrechtsdenken;
- bronnen van het strafrecht;
- grondbeginselen van het strafrecht; en
- toepassing van de strafwet naar tijd, ruimte en persoon

DEEL 2 – HET MISDRIJF

- constitutieve elementen;
- indeling;
- rechtvaardigingsgronden, verschoningsgronden, verzachtende omstandigheden; en

- verzwarende omstandigheden.

DEEL 3 – DE STRAFRECHTELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

- moreel element van het misdrijf; en
- schuldsluitingsgronden.

DEEL 4 - STRAFBARE POGING EN DEELNEMING

DEEL 5 – DE SANCTIE

- straftoemeting;
- strafuitvoering (in beperkte mate); en
- eerherstel en automatische uitwissing van veroordelingen.

Begincompetenties

Geen bijzondere voorkennis vereist

Eindcompetenties

- 1 Het vakjargon, de basisbegrippen en de theoretische achtergrond van het strafrecht kennen, zelfstandig aanwenden en toepassen
- 2 Grondige kennis hebben van en inzicht hebben in de basisprincipes van de strafbaarstelling, straftoemeting en strafuitvoering in het Belgische strafrechtelijke systeem
- 3 Inzicht hebben in de historische, politieke, economische en sociologische dimensie van het strafrecht
- 4 Degelijke kennis hebben van en inzicht hebben in de Europese en internationaalrechtelijke invloeden op het Belgische materiële strafrecht
- 5 De voor het materieel strafrecht belangrijkste wetgeviingsbronnen identificeren en interpreteren om op een correcte manier te gebruiken
- 6 Zich bewust zijn van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van een criminoloog bij de verdere ontwikkeling van het materieel strafrecht en aantonen dat strafrecht een belangrijke bijdrage levert aan de sociologische studie van deviantie- en criminaliteitsfenomenen
- 7 Actuele ontwikkelingen op vlak van materieel strafrecht kennen, duiden en kritisch evalueren met het oog op het schrijven van een beleidsadvies
- 8 Open en kritisch reflecteren en gestructureerd mondeling communiceren over wetgevende of beleidsmatige ontwikkelingen
- 9 Open en kritisch reflecteren en gestructureerd schriftelijk communiceren (op een academische correcte en grammaticaal juiste wijze) over wetgevende of beleidsmatige ontwikkelingen
- 10 In staat zijn om over de eigen studievoortgang te reflecteren en de studiemethode waar nodig aan te passen op basis van de inzichten die de zelfevaluatiemodules op Ufora geven

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Hoorcolleges: Het onderwijs neemt vooral de vorm aan van hoor- en responsiecolleges. De hoorcolleges beogen de student vertrouwd te maken met de beginselen en de structuur van het strafrecht. Verder beogen de hoorcolleges de student inzicht te geven in de historische, politieke, economische en sociologische dimensie van het strafrecht. Hierdoor krijgt de student op multidisciplinaire wijze inzicht in de basisbeginselen van het strafrecht, hetgeen een bijdrage levert aan de criminologische studie van deviantie- en criminaliteitsfenomenen. Het zelf-ontdekkend karakter wordt geactiveerd door de techniek van hoor- en responsiecolleges. Via het stellen van vragen en het uitlokken van reacties wordt ernaar gestreefd de studenten aan te zetten tot actief en kritisch meedenken en participeren.

Daartoe worden stellingen voorgelegd, hangende wetsvoorstellen en recente

(Goedgekeurd)

wetswijzigingen bij de les betrokken alsook berichtgeving in de media over thema's die verband houden met de les. Dergelijke kritische reflecties faciliteren de groepsbespreking en nodigen de student uit de mondelinge vaardigheden in te oefenen.

Werkcollege: Studenten leren, met het oog op het formuleren van een beleidsadvies, kritisch reflecteren en argumenteren over hangende wetsvoorstellen en actuele mediagerelateerde thema's. A.d.h.v. interactieve geleide oefeningen in kleinere groepen wordt de student vertrouwd gemaakt met specifieke deelaspecten van het materieel strafrecht en de actuele discussies die over deze deelaspecten bestaan. De wisselwerking tussen het materieel strafrecht zoals wettelijk verankerd en het strafrechtelijk beleid dat gevoerd wordt, staat centraal. Aan de studenten worden enkele stellingen/wetsvoorstellen voorgelegd, waarover zij hun mening dienen te formuleren. Zo leren studenten kritisch nadenken over bepaalde initiatieven en worden ze in hun maatschappelijke context geplaatst. De resultaten vormen de basis voor een groepsdiscussie, waarbij studenten de gelegenheid krijgen hun mondelinge vaardigheden in te oefenen en hun standpunt over een stelling/wetsvoorstel te verdedigen. Na elk werkcollege wordt o.b.v. de aangebrachte argumenten op Ufora een voorbeeld geplaatst van een beleidsadvies over de stellingen/wetsvoorstellen. Voorafgaand aan het laatste werkcollege kunnen de studenten zelfstandig een beleidsadvies te schrijven, zoals aangeleerd tijdens de werkcolleges. Dit beleidsadvies wordt collectief besproken in het laatste werkcollege. Na het laatste werkcollege wordt een sessie georganiseerd waarbij de studenten individueel en enkel met behulp van een wetboek een advies dienen te formuleren over bepaalde stellingen/wetsvoorstellen.

Begeleide zelfstudie: Verschillende zelftoetsingsmodules worden beschikbaar gemaakt, al of niet ter voorbereiding van een hoorcollege. De modules zijn erop gericht de student aan te zetten kritisch te reflecteren op het eigen leerproces. Op die manier worden studenten aangezet een houding van zelfstudie te ontwikkelen. Naast de feedback die ingebouwd werd, worden aan de hand van de resultaten de voornaamste knelpunten aan het begin van de colleges collectief doorgenomen en is er ruimte voor vragen van de studenten.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Strafrecht, strafprocesrecht en internationaal strafrecht in hoofdlijnen (deel I)

Richtprijs: € 65

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Auteur : C. Van den Wyngaert

Bijkomende info: Opgelet: op heden (juni 2024) is het nog onbeslist of er gewerkt zal worden met het handboek van C. Van den Wyngaert of het handboek van Prof. Tom Vanderbeken omwille van het nieuwe strafwetboek en het feit dat er geen nieuwe versie van het handboek van C. Van den Wyngaert zal uitgebracht worden.

Type: Slides

Naam: Materieel Strafrecht

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Beschikbaar op Ufora : Ja

Type: Andere

Naam: Strafwetboek, Wetboek van Strafvordering, Bijzondere wetten

Richtprijs: € 25

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Auteur : G. Vermeulen

Referenties

Opgenomen in leermateriaal.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- Continue feedback/coaching mogelijk
- Interactieve ondersteuning via Ufora (documenten, e-mail)

- Spreekuur

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie, Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie, Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Schriftelijke evaluatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

NIET-PERIODEGEBONDEN EVALUATIE

Schriftelijk examen - Aan het einde van de reeks werkcolleges wordt de vaardigheid van de student getest aan de hand van een schriftelijk examen, bestaande uit meerdere stellingen/wetsvoorstellen die alle studenten individueel bespreken.

PERIODEGEBONDEN EVALUATIE

Schriftelijk en mondeling examen, met gebruik van het wetboek, bestaande uit diverse korte en open vragen.

Het examen test de kennis, het inzicht, het wetenschappelijke denkvermogen en de schriftelijke en mondelinge communicatievaardigheid van de examinandus. De vragen beogen te testen of de student kennis en inzicht heeft verworven m.b.t. specifieke rechtstermen, de relevante structuren, de systematiek en de beginselen van het strafrecht. Tenslotte beogen de vragen ook te testen of de student blijkt geeft van een kritisch reflectievermogen over de rol van het strafrecht in de maatschappij.

Eindscoreberekening

NIET-PERIODEGEBONDEN EVALUATIE

- 5p op basis van het schriftelijk examen

Overdracht van deze behaalde deelscores (van de niet-periodegebonden evaluatie) naar de tweede examenkans is mogelijk. De betrokken student kan echter ook beslissen de deelscores uit de niet periodegebonden evaluatie niet over te dragen. Hij verbindt zichzelf er dan toe deze taken opnieuw te maken in tweede examenkans

PERIODEGEBONDEN EVALUATIE

- 10p op basis van een schriftelijk examen.
- 5p op basis van een mondeling examen.

ALGEMENE REGEL

De student die niet aan alle evaluaties deelneemt (zowel periode- als niet-periodegebonden) zal als '**niet geslaagd**' verklaard worden voor dit opleidingsonderdeel. Concreet betekent dit dat studenten die niet aan alle evaluaties deelnemen maximaal 7/20 kunnen behalen voor dit opleidingsonderdeel.

Faciliteiten voor werkstudenten

Per werkcollege wordt minstens 1 avondsessie georganiseerd zodat werkstudenten steeds de kans hebben om elke oefening mee te volgen. Schriftelijke opdrachten mogen elektronisch ingediend worden. In het licht van de niet-periodegebonden evaluatie is het onontbeerlijk aanwezig te kunnen zijn tijdens het verplichte schriftelijke examen, dat in de eerste helft van december wordt georganiseerd op een avond.

